

U – ÚVOD

Nejdůležitější evropské a české předpisy pro přeshraniční přepravu odpadů:

1. **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006, o přepravě odpadů, v platném znění.** Nařízení je v České republice závazné v celém rozsahu a přímo použitelné. V textu je nařízení označováno zkráceně „nařízením 1013/2006“.
2. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V textu je zkráceně označován jako „zákon o odpadech“. Pro přeshraniční přepravu je důležitá nejen část devátá (přeshraniční přeprava odpadů), ale i ustanovení, která upravují, kdo je oprávněn nakládat s odpadem a přebírat ho do vlastnictví (§ 12 odst. 3, § 14 odst. 1, § 16 odst. 3 a 4 a také § 82 odst. 2 v návaznosti na zákon o integrované prevenci). Příloha č. 11 zákona o odpadech s účinností od 1. 7. 2010 podrobně stanoví způsob výpočtu, rozsah podkladů a dokladů a další podrobnosti ohledně finanční záruky nebo limitu pojistného plnění z pojištění ve smyslu článku 6 nařízení 1013/2006.
3. Vyhláška č. 381/2001 Sb., ve znění vyhlášky 503/2004 Sb., vyhlášky 168/2007 Sb. a vyhlášky č. 374/2008 Sb. Důležitá je příloha 1 – Katalog odpadů. Ostatní části vyhlášky vztahující se k přeshraniční přepravě odpadů byly novelami zrušeny, s výjimkou vzoru potvrzení o převzetí kauce.
4. Vyhláška č. 374/2008 Sb., kterou je v návaznosti na nařízení 1013/2006 stanoven rozsah informací a dokumentace podle části 3 přílohy II, vyžadovaných Ministerstvem životního prostředí pro jednotlivé typy přeshraniční přepravy. Dále vyhláška 374/2008 Sb. v § 2 stanoví v návaznosti na § 24 zákona o odpadech způsob označování motorových vozidel přepravujících odpady po veřejně přístupných komunikacích.
5. **Nařízení Komise (ES) č. 1418/2007, o vývozu některých odpadů určených k využití, uvedených v příloze III nebo IIIA nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006, do některých zemí, na které se nevztahuje rozhodnutí OECD o kontrole pohybů odpadů přes hranice, v platném znění.** Toto nařízení je důležité pro případy, kdy jsou odpady „zeleného“ seznamu vyváženy z EU do států, které nepřijaly rozhodnutí OECD. Nařízení 1418/2007 bylo již třikrát novelizováno (nařízením č. 740/2008, nařízením č. 967/2009 a nařízením č. 837/2010).

Kontrolní režimy při přeshraniční přepravě odpadů

Nařízení 1013/2006 stanoví v podstatě tři režimy kontroly při přeshraniční přepravě odpadů:

1. Přeprava odpadů, která **musí být provázena určitými informacemi**. Přítomnost není nutno podávat oznámení příslušným orgánům dotčených států a čekat na jejich souhlas. Viz zejména článek 18 nařízení 1013/2006 a jeho příloha VII a také Kapitola **P1 – Přeprava odpadů dle článku 18**.
2. Přeprava odpadů, ke které je **nutno podat oznámení**. Přepravu je možno uskutečnit teprve tehdy, když příslušné orgány dotčených států udělí souhlas s přepravou.
3. Přeprava odpadů, která je **zakázána**.

Na čem závisí, jakému ze tří popsaných režimů bude daná přeshraniční přeprava odpadu podléhat? Nejdůležitější jsou následující faktory:

1. **Účel přepravy** – zda se jedná o přepravu k využití nebo odstranění. V určitých případech může být významné i to, zda se jedná o přepravu k laboratorní analýze či zkouškám.
2. **Země určení** (článek 2 odst. 23 nařízení 1013/2006) – země, do které je přeprava odpadů plánována nebo uskutečňována a ve které má být provedeno využití nebo odstranění odpadů.
3. **Zařazení odpadů do tzv. „barevných“ seznamů** (má význam pouze u přepravy odpadu k využití). Odpad může být zařazen do „zeleného“ seznamu (příloha III nařízení 1013/2006) nebo „žlutého“ seznamu (příloha IV tamtéž). Velmi častý je též případ, že odpad není zařazen ani na jednom z těchto dvou seznamů. **P4 – „Barevné“ seznamy odpadů**.
4. **Zařazení odpadu dle Katalogu odpadů**. Zařazování do „barevných“ seznamů má většinou zásadní význam pro volbu režimu při přepravě odpadů k využití. Zařazování dle Katalogu odpadů (příloha č. 1 vyhlášky č. 381/2001 Sb.) je však stejně důležité (rozhodování, zda český subjekt může vystupovat v úloze oznamovatele či původce, zda bude odpad podléhat zákazu při vývozu z EU do zemí, které nepřijaly nařízení OECD, zda může být odpad vůbec zařazen do „zeleného“ seznamu odpadů).
5. **Hmotnost zásilky odpadu** – má význam pouze ve speciálních případech.

Informace a dokumentace, které jsou součástí oznámení

Oznámení o zamýšlené přepravě se podává pomocí formuláře oznámení podle přílohy IA nařízení 1013/2006 a průvodního dokladu uvedeného v příloze IB

příslušnému orgánu místa odeslání (v případě přepravy odpadu z ČR do zahraničí se tedy oznámení podává Ministerstvu životního prostředí České republiky). V příloze II části 1 nařízení 1013/2006 je uveden seznam informací a dokumentace, které mají být uvedeny buď přímo ve formuláři oznámení nebo v jeho příloze. V příloze II části 2 nařízení 1013/2006 je uveden seznam informací a dokumentace, které mají být uvedeny buď přímo v průvodním dokladu nebo jeho příloze.

Poznámka: Kopie smlouvy není obligatorní náležitostí podle přílohy II, části 1 a 2. Ve skutečnosti však předložení kopie smlouvy příslušné orgány vždy požadují. Doporučujeme proto, aby oznámení obsahovalo příslušný počet kopií smlouvy (pro každý dotčený příslušný orgán jednu). Tato smlouva musí být buď v jazyce přijatelném pro každý příslušný orgán nebo vybavena překladem do přijatelného jazyka.

Pokud oznámení obsahuje veškeré informace a dokumentaci podle přílohy II, částí 1 a 2, považuje se za **řádně podané** a příslušný orgán místa odeslání je povinen oznámení postoupit příslušnému orgánu místa určení, kopie oznámení předat příslušným orgánům pro tranzit; jednu kopii oznámení si příslušný orgán místa odeslání ponechá.

Z přílohy II části 3 vyplývá, že každý dotčený příslušný orgán (tedy i MŽP) může vyžadovat doplňkové informace a dokumentaci, které souvisejí s posouzením oznámení v souladu s nařízením 1013/2006 a požadavky vnitrostátních právních předpisů. Vnitrostátním právním předpisem, který stanoví rozsah informací a dokumentace podle části 3 přílohy II pro jednotlivé typy přeshraniční přepravy, je v ČR vyhláška č. 374/2008 Sb.

Pro přehlednost jsou doplňkové informace a dokumentace, které pro různé typy přepravy požaduje MŽP, uvedeny v dalších textech na těchto internetových stránkách:

D4 – Doplňkové informace a dokumentace při přepravě odpadů do ČR k materiálovému využití

D5 – Doplňkové informace a dokumentace při přepravě odpadů do ČR k předběžnému využití

D6 – Doplňkové informace a dokumentace při přepravě odpadů do ČR k energetickému využití

V6 – Doplňkové informace a dokumentace při přepravě odpadu z ČR

V7 – Doplňkové informace a dokumentace při přepravě odpadu „zeleného“ seznamu“ z ČR do zemí, pro které platí přechodné období podle článku 63 nařízení 1013/2006 (Polsko, Slovensko, Bulharsko a Rumunsko)

Pokud je oznámení řádně podané a navíc byly dodány všechny doplňkové informace podle požadavků všech dotčených příslušných orgánů, je oznámení považováno za **řádně provedené** a příslušný orgán místa určení zašle potvrzení o přijetí oznámení podle článku 8 odst. 2 nařízení 1013/2006.

Při tranzitní přepravě odpadů přes ČR se české subjekty mohou účastnit přepravy pouze jako dopravci, nemohou vystupovat ani jako oznamovatelé, ani jako příjemci odpadu. Pouze pro úplnost doplňujeme, že MŽP jako příslušný orgán pro tranzit požaduje informace a dokumentaci podle přílohy II částí 1 a 2, dále pak kopii smlouvy podle článku 5 a informaci o finanční záruce podle článku 6 nařízení 1013/2006.

V případě zamýšlené přepravy odpadů do ČR pokračovat dále kapitolou **D1 – PŘEPRAVA ODPADŮ DO ČR – Je nutno podávat oznámení?**

V případě zamýšlené přepravy odpadů z České republiky do zahraničí pokračovat kapitolou **VI – PŘEPRAVA ODPADŮ Z ČR DO ZAHRANIČÍ.**